

Aprendre jugant

Text > PERE MARTÍ I BERTRAN

Massa sovint s'ha fet un abús de la ludificació, o de la filosofia d'aprendre jugant, perquè no tots els processos d'aprenentatge poden ser fàcils i divertits. És igualment cert, però, que hi ha propostes treballades i documentades a fons en què l'aprenentatge lúdic ha estat tot un èxit. Una d'aquestes iniciatives convertida recentment en llibre, *Joc negre: Misteris per a resoldre*, n'és un bon exemple. I ho és per diverses raons, però en voldria destacar quatre.

En primer lloc, els professionals que hi ha al darrere, sis professors de l'Àrea de Llengua i Literatura del Departament de Didàctiques Específiques de la Facultat d'Educació i Psicologia de la Universitat de Girona que han fet seva, ampliat i millorat una experiència de la professora «Maria Fernández i Pou a dos instituts de Banyoles, el Pere Alsius i el Pla de l'Estany, amb alumnat de primer i segon d'ESO» (p. 9).

Tot seguit, perquè és una proposta acompanyada d'un «marc teòric» (p. 16-22) clar i profusament documentat.

A continuació, perquè les trenta-quatre propostes són molt variades, tenen graus de dificultat diversos, la llengua hi és treballada des de tots els aspectes possibles i conté uns itineraris classificats per continguts i àrees de treball útils per al professorat.

Per acabar, perquè els textos (el solucionari inclòs) i els personatges que els donen vida són d'allò més acurats, pensats i treballats, literàriament i tot, com s'apunta en la introducció.

Arribats en aquest punt, més d'un lector es deu preguntar: en què es basen aquestes propostes?, de què tracten aquests escrits? Són textos inspirats en la tradició i els tòpics d'un gènere tan popular com la novel·la i el cinema negre, en general, i, potser concretament, en un dels nostres autors, Jaume Fuster. Entre moltes altres obres, va escriure *Les claus de vidre*, un conjunt de relats breus en què el lector assumeix el rol de detectiu, que es van publicar de primer al diari *Avui* i que es van recollir en un volum (La Magrana, 1984) que va tenir un gran èxit en el món de l'ensenyament, i a partir del qual TV3 va fer un concurs. Aquesta possible influència no s'esmenta directament a l'obra, però indirectament hi ha un homenatge clar a Jaume Fuster: un carrer de Masfosc del Clot i l'institut (p. 29) porten noms fusterians.

Aquí, els lectors, joves o adults interessats en els enigmes i els misteris, també hauran de fer de detectius, descobrir què s'amaga o qui hi ha al darrere d'un segrest, un robatori, un plagi, un suborn... I ho hauran de fer en un marc ben acotat, el d'un poble de ficció, Masfosc del Clot,

Cicres, Jordi [et al.]. *Joc negre: Misteris per a resoldre*.

Il·lustracions i disseny de Miquel Reina i Noguera. Girona: Edicions UdG, 2025. 168 p.

«ple de secrets i d'afers tèrbols», com diu la contracoberta, i amb un reguitzell de personatges d'allò més variats (el detectiu, la inspectora, el mossèn...), entre els quals tenen un protagonisme destacat els membres de quatre famílies: els carnisers (Can Punyalada), els flequers (Can Pistraus), els terratinents amb orígens nobiliaris (els Roca de Cabrera) i el notari i els seus dos fills (Can Riera).

Una lectura ben entretinguda i molt útil per al professorat de català, que, a banda de trobar els textos en el volum que hem comentat, els podrà descarregar gratuïtament en aquest enllaç: <https://dugi-doc.udg.edu/handle/10256/27769>.

Tan lliure i imprevisible com el jazz

Text > ALBA CARMONA

«En Marc era un pianista descomunal, capaç de tocar qualsevol peça de música clàssica, de sorprendre't amb temes de jazz contemporani i, al mateix temps, tenia una facilitat innata per emmerdar-se la vida a cada passa que feia, a cada decisió que prenia.» Així descriu en Jan el seu amic íntim, en Marc. És un instrumentista brillant, amb una destresa innata per fer anar els dits sobre les vuitanta-vuit tecles, capaç del millor en la música i del pitjor en la vida, tan lliure i imprevisible com el jazz que adora.

La relació, tenyida per la música i els fantasmes del passat, entre els dos amics i una tercera persona, la Gina, centra *Per sempre mai més*, el debut com a novel·lista de Francesc Borrell Ros (Blanes, 1977). Després d'anys treballant en ciberseguretat i gestió de projectes tecnològics i de publicar diversos relats, l'enginyer de telecomunicacions i electrònica uneix dues de les seves passions, la música i la literatura, en aquesta novel·la publicada per La Magrana i que aborda qüestions com la creació artística, l'amistat, el dol o com poden arribar a pesar les expectatives que no es fan realitat.

La protagonitza Marc Bruset, un músic brillant que es veu abocat constantment a l'abisme. Ningú no n'ha sabut res des que el projecte musical que impulsava amb l'amor de la seva vida, la Gina, va fracassar. Tampoc el seu millor amic, en Jan, amb qui va coincidir al conservatori i que ara treballa com a afinador de pianos per a les millors sales de Barcelona.

Una matinada, inesperadament, en Marc reapareix a la vida d'en Jan per demanar-li que arregli un piano desballestat, l'únic record que conserva del seu pare. Aquesta petició d'auxili deses-